

עלילה לתרופה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

בכל שנה בחנוכה

נבנה עוד חלק מבית המקדש.

ברוך השם אור ליום ד' ויצא תקצ"ו נעמרב.

וימי תנקה ממשמשין ונאין. ונודאי נעשה

בכל שנה ושנה ענין נחכת הבית שגלה אדוננו מורנו

ורבנו זכרונו לברכה, שכפי הפלח נא של יום הפפורים

וכ'. כי הלא סוף כל סוף בודאי יבנה בית המקדש

במהרה בימינו, וכל בנינו יהיה על ידי בחינת הנ"ל. וכל

שנה ושנה נבנה מעט מעט, עד שיהיה נשלם מהרה.

ועל כן בכל שנה ושנה צריך שיהיה לכל אחד מישוראל

חלק בחנכת הבית. וזה זוכה כפי הפלח נא של יום כפור.

וגם עתה עדין צריכין להתפלל שיתקבל הפלח נא

של יום כפור. כי בכל יום צריכין לשוב להשם יתברך.

שזהו בחינת קדשת יום כפור שממשיכין בכל השנה

כלה. וכמו כן זוכין לחנכת הבית שהוא בחינת הארת בן

ותלמיד להודיע לדרי מעלה ולדרי מטה גדלתו ומלכותו

יתברך וכו'.

והעקר הוא להודיע בזה העולם השפל לכל הנמוכים

מאד מאד, כי מלא כל הארץ כבודו, בבחינת הקיצו ונגנו

שוכני עפר וכו' וכו'.

גואולד ברודער הארציקער, אל זיקניו בעיניכם

דברים נוראים חדשים כאלה. באמת בכל יום ובכל

עת הם חדשים אצלי לגמרי, ואיני יכול להסיח דעתי

מלהתפלל על נפלאות כאלה חדשים כאלה, ומכרחים

לכל אדם מאד מאד להחיותו ולעוררו ולהקימו ולהקימו

מקל מקום שהוא וכו'. אשרינו שזכינו לשמע כל זאת.

יתר מזה אי אפשר להאריך על פני השדה. אך לא יכלתי

להתאפק מלהזכיר מעט דברים האלה המחזיקים

הרבה. יהי רצון שיעשו ושם בלבבכם לטובה לקימם

בפשיטות באמת ובתמימות למען ייטב לכם לעד בזה

ובבא לנצח:

נתן מברסלב.

שיעורים קבועים

יום

תאריך

ליקוני

ליקוני

עמוד

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

הדפי

על הפרשה

החושך הוא המסתור של האור

הרבה מהבעיות שיש לנו מסתכמות בבעיה אחת ושמה 'חושך', והפתרון שלה הוא כמובן 'אור', תדליק אותו!

אותך ואומר לך שאין מה לחפש פה. אין כאן משמעות ולא כוונות ולא אור ולא כלום. כלך לך, אולי מחר יהיה משהו... מתפללים רבים נוטים להאמין לו כי החושך מאוד משכנע. אבל האמת היא שממש כאן נמצא השי"ת. על הנקודה הזו ניטשת מלחמת חורמה. החושך הוא המאורה בה מוצאים מסתור כל הפחדים והבהלות, הקליפות והחולשות. החושך הוא הגנב הכי גדול. כשחשוך לא רואים כלום. החושך הזה גונב לנו פעם תפילה חמימה ופעם התבודדות מתוקה, פה הוא שודד דף גמרא ושם עושק מעשה טוב. יעקב אבינו פגש בחושך הזה ויכול לו. רוב ימיו חייה בצל החושך וניצח אותו. מה הסוד שלו?

שתי הדמויות הבולטות בפרשתנו מצויות בשני קצוות תבל, האחת היא דמותו של האיש התם והצדיק ההוגה בתורה יומם ולילה הלא הוא יעקב אבינו ע"ה, והדמות השנייה שייכת למעשי רשע ולכל חטא ותאוה רעה, הלא הוא עשיו הרשע. אבל דווקא מעשה הגניבה המפורסם כל כך של פרשתנו - גניבת ברכתיו של יצחק, נעשה על ידי יעקב, והגנב הוא עשיו.

גניבה היא מלאכתם של הגרועים מבין הפושעים, אבל היא גם אומנותם של צדיקים עליונים - הגניבה דקדושה כמובן.

הגנב נחשב לאחד הפושעים היותר נבזיים, והסיבה לכך, כפי שמלמדים אותנו חז"ל, היא מפני שהגנב עושה עין של מעלה כאילו אינה רואה. יש לו אמירה מתריסה, כאילו אם אנשים אינם רואים גם מלמעלה לא מבחינים, חלילה.

לרמות את הרמאי

גם ברוחניות מתרחשות גניבות; גונבים לאדם את מוחו, את ליבו, את תפילתו... איך גונבים תפילה? בחסות החשיכה. בתורה ט' מתאר רבינו ז"ל מצב בו אדם נקלע בתפילתו לחושך, ואף על פי שישנם פתחי יציאה, החושך מעלים אותם ואינו מאפשר למצוא הפתח. יש לחושך שורש קדום, הוא נובע מהחלל הפנוי. בספרים הקדושים מובא שכאשר ביקש השי"ת לברוא את העולמות הוא עשה חלל פנוי מאור, ושם נאצלו ונבראו העולמות התחתונים. החלל הזה לא יכול להיות פנוי משום שקיימא לן "לית אתר פנוי מינך". אלא מאי - הוא נדמה לכה, וזו בדיוק הגניבה. הקב"ה א-ל-מסתתר, נחבא, כביכול מעלים עין. מכאן נברא החושך ובחסות האפילה מוצאים הגנבים מקום מסתור, בינתים.

ככל שאדם ישר ותמים יותר כך הוא נבוך עוד יותר מול ארכי-שודד וגנב הבא במחתרת. אבל בפרשת השבוע הכל אחרת; יעקב אבינו "איש תם יושב אהלים", דווקא הוא מכל העולם חי בצלו של אח רמאי ומבלה שנים רבות במחיצת הדוד 'לבן' שאינו אלא גדול הרמאים והשקרנים. ולא רק שיעקב צולח זאת בשלום, הוא אף עושה על חשבונם רווחים עצומים; גונב את הברכה וקונה את הבכורה. ומבית לבן הוא מוציא ארבע אמהות קדושות וי"ב שבטים.

רבינו מדבר על אחד המבואות היותר אפלים בתפילה - החושך. הצרה היא שהחושך מתחיל לדבר, הוא אומר: "הקשב לי, אני רואה

לגנוב את הגנב

אבינו יעקב גזל את החנית מיד המצרי, הוא אמר לחושך: "אתה רמאי?! אני גדול ממך ברמאות! אתה גנב - אף אני גנב. איך גונבים את הגנב? הולכים למערה בה מוחבאים אוצרותיו הגנובים, וגונבים לו את החושך! אומרים לו - אינך קיים, גם כך מסתתר ה'. אין חושך, אין אופל, לילה כיום יאיר. אבל כדי לעשות זאת יש צורך בדיבור אחד של אמת. במקום לחפש כל הזמן את מה שנאבד לנו, עדיף למצוא תיכף ומיד את מתג התאורה.

אם מצאת עצמך במצב שלא מתאים לך להימצא בו, האם מתאים שתשאיר שם את הקב"ה בלי למצוא אותו?

כעת מובן מדוע נאלץ יעקב אבינו להשיג את הברכות ברמייה. מתנהל כאן מאבק קיומי ומהותי ששורשיו עתיקים מאוד. בכל הפרשיות הללו אנחנו פוגשים טוב ורע זה לצד זה; לאברהם יש בן ישמעאל, ויצחק נאלץ לחלוק עימו בית ומשפחה משותפת. ליצחק יש את עשיו ויעקב נאלץ להיות אחיו התאום. לבן ובתואל הם המשפחה של רבקה אמנו שסובלת שני האומים בקרבה. המאבק מגיע לשיאו כששני האחים, יעקב ועשיו, חולקים ביניהם את העולמות - העולם הזה לעשו ועולם הבא ליעקב. אבל עשו הרשע מעוניין להשתלט על כל המציאות, כדי שאם תאלץ אי פעם לצאת מאוהל יעקב כדי להתפרנס למשל, תיפול בחלקו של עשו. כדי שלא תאמין שיש דרך הגיונית לחיות כאן ולהישאר ירא ושלם.

מבקש יעקב אבינו ללמד את צאצאיו לדורות איך מתנהגים עם הדוד עשו: לפעמים אין ברירה אלא ללבוש את מלבושי עשו, להתחפש לחושך רק כדי להצביע ולומר, גם כאן נמצא ה'. אתה צריך להסכים להיות בתוך "הידיים ידי עשו", בתוך החוסר אמת שנכפה עליך, במציאות לא הכי שלימה ולא האמת לאמתה, דווקא משם להתעקש ולומר "הקול קול יעקב". גם בתוך הלבושים הללו יש ה' בקרבי.

(ע"פ ליקו"ה חו"מ - גניבה ג')

דע לך, דע, שיש שני אופנים של מחפשי דורשי ה', יש מי שמחפש חידושי תורה נפלאים המעוררים אצלו את המוחין או מלהיבים את ליבו וכו', והוא נוסע אל צדיקים ויראי ה' לקבל קצת חיות של קדושה מהם, ויש מרגיש את עצמו חולה ומבין שכל רגע שמוחו לא חושב מהרבונו של עולם ובכל רגע שאין שמחה בליבו מהארת פני ה' השמח עם מצוותיו זהו מחלה נוראה שאי אפשר לסובלו, וכך הוא נוסע אל צדיקים מתוך הרגשה של חולה שמחפש רופא מומחה ואומן גדול.

וכאשר אדם יודע שהוא נוסע אל הרופא, אזי כאשר מוצא את הרופא הוא משעין את עצמו לגמרי על הרופא ושומע לכל אשר מוציא מפיו, ומשתדל לעשות כל אשר יאמר, ולחשוב בדיוק מה שהרופא חושב.

דע, שבכל פעם שהמח של האדם אינו מחובר אל השם יתברך, ומחשבתו תפוסה בעניינים של טבע, היפך מלכות ה', אזי נעשה קול צעקה וזעקה גדולה למעלה, כי זאת צריך לדעת שמחשבתו של אדם אינם סתם מחשבות החולפים במוחו לכאן ולכאן, אלא כל מח האדם הוא המשכן למלכות ה', ובכל פעם שיש במח מחשבה אחרת שהוא היפך ממלכות ה', משמעותו של דבר שהמלכות נפל אל מלכויות העכ"ם, וממילא יש זעקה גדולה של השכינה על כך שהיא נפלה, ולא עוד אלא שהקדוש ברוך הוא בעצמו שואג על נפילת המלכות.

וכל מה שאדם אינו שומע זעקות אלו הוא מחמת שהוא מיואש מעצמו ואינו מאמין שהוא יכול לתקן את מוחו לחשוב מחשבות נכונות מענין מלכותו יתברך, אך כאשר יבין את קדושת מהות המח, ואז ממילא ירגיש וישמע את קול הזעקה של השכינה וקול השאגה של הקדוש ברוך הוא בעצמו שיש להם צער מכך שהמח של האדם נפל אל הקליפות, וכך ימצא את עצמו רץ בעזות דקדושה אל הצדיק לקחת משם עצות נפלאות ודעת איך לעשות נחת רוח להשם יתברך.

אל ימעט האדם מחשיבות הכח שיש במחשבותיו, כי המח הוא עיקר מקום המלכות, כאשר אדם מצליח להכניס איזה שיעור קטנה של מחשבה ממלכות ה', בתוך המחשבות של טרדות ודאגות ושאר עניינים [שזהו הענין של הלבשת חכמה עילאה בחכמה תתאה].

ועל כך צריך להיות עיקר התשובה של האדם, כלומר בכל פעם שיושב ומתבודד לפני ה' ועושה חשבון הנפש, יחשוב בעיקר היכן מוחו נמצא, במה המח תפוס, מה מטריד אותו, אלו מחשבות משוטטים במוחו, לא מבעיא מחשבות רעות ואסורות ח"ו, אלא בכלל, מחשבות שאינם ממציאיות הבורא.

אל יאמר האדם שממילא אינו יכול לברוח מכל מחשבותיו ולהיבדק רק במחשבות של מציאות אלקותו יתברך, כי בדיוק לשם כך צריך לחפש את הרופא האומן שיש בכוחו להמשיך אלקות אל המח הפשוט והקטן של האדם ששם ממש יוכל להשיג את השם יתברך.

כי אין הכוונה לברוח מכל מה שצריך לחשוב בחייו, אלא עיקר הענין הוא להכניס ולשלב אל תוך מחשבות של חייו מחשבות אחרות של מלכות ה', כי על כל דבר וענין יש עצות של הרופא הצדיק איך לחשוב ולהתייחס באותו ענין שעוסק וטרוד בו.

והיינו שצריך בכל פעם לחפש את המחשבות של מלכות ה' המתאימות אל המקום שעומד בו בחכמה תתאה והשכל הקטן שלו, כי יש מחשבות איך להיות עם השם יתברך בתוך טרדות הממון, ויש מחשבות מה לחשוב כאשר מתעוררות מידות רעות כדוגמת מחשבות של קנאה, שנאה וכו', ויש מחשבות איך להתחזק בשעת חלישות הדעת ברוחניות, ויש מחשבות איך להתחזק בתוך צרות וחסרונות גשמיים.

מידה מופלאה ושמה עקשנות

התפארותו יתברך!

כן, דוקא אותן תפילות שאנו כה מזלזלים בחשיבותן; התפילות השחוקות וחסרות הטעם והריח, שבאות אחרי הרבה כישלונות ולא נראה שהן מביאות למשהו טוב - הן הן התפילות שמתפאר בהן השם יתברך.

אם האדם מתעקש ולא מפסיק מלהפציר בה' שיקרב אותו אליו ואל תורתו הקדושה - הן התפילות היקרות ביותר למעלה.

זאת כדבריו הנפלאים של רבי נתן במקום אחר (שם, תפילין ה): "צריך להיות עקשן גדול בזה מאד מאד, בתפילה והתבודדות כל ימיו, שזה העיקר. ואף על פי שנדמה לו שדבריו אינם מועילים כלל, זה ימים ושנים שעוסק בזה - ועדיין לא פעל כלל. אף על פי כן, צריך להיות עקשן בזה, כמו העקשן ממש שעושה הדבר בלי שום טעם, כן צריכין עקשנות גדול מאד בכל עבודת השם, בכל עובדא ועצה, ובפרט בתפילה ותחנונים - אף על פי שתהיה בדרך עיקש ופתלתול, כמה פעמים, בלי טעם וריח. 'כי לא בזה ולא שקץ ענות עני' - אף על פי שראוי לבזותו ולשקצו. וכמה וכמה יקרה תפילה זו בעיני השם יתברך - יותר מכל התפילות שבעולם!"

דוקא תכונה זו של עקשנות חסרת טעם, היא שרוממה את עם ישראל לזכות לקבלת התורה; וכך מפרש רבי נתן את דברי חז"ל (ביצה כה): "מפני מה ניתנה תורה לישראל? מפני שהן עזין".

'עזו' זו העזות והעקשנות של ישראל, שהם עזים וחזקים בעבודתם. ועיקר ההתפארות של השם בעמו היא העזות והעקשנות שלהם.

כן אנו רואים במנורת המאור שבבית המקדש, המנורה היוותה עדות לכל באי עולם שהשכינה שרויה בישראל (מנחות פ"ב), ומשום כך היא היתה מצויירת בציציתם ובפרחים נפלאים וכל כולה היה פאר והדר.

שכן היא היתה ביטוי לעוצם האהבה שה' יתברך אוהב את עמו ולעובדה המרנינה שהוא מתפאר בהם. כל ציור ופירוש מהווה רמז לגוון אחר של התפארות שהוא מתפאר עם כל אחד מאתנו.

הכתוב מלמד אותנו: "זה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרוחה מקשה היא". 'מקשה' זה רמז לאותה עקשנות בשעת קושי.

ללמדך, שכל הכבוד שה' מקבל מאתנו, הוא רק מן העקשנות שנראית לעינינו אולי חסרת טעם, אך דוקא היא המעוררת כבוד גדול כל כך למעלה.

(עפ"י ליקוטי הלכות ברכת המזון ד)

הילד חוזר מבית רבו כאשר בידו פתק מעוטר. הוא נבחר להיות 'מצויין השבוע'...

ההורים מתמוגגים מנחת, תולים את הפתק שעליו מתנוסס שם בנם. הם מתפארים בהישג.

האח הקטן יותר מגיע כדרכו עם פתק חיזור, בו נאמר כי הוא מנסה להתאמץ... אך למרבה הצער, הצינן בשולי הדף גורם להורים להסמיק.

מסכן הילד, על אף כל מאמציו, הוא לא מצליח לעבור את הצינן המינימלי. הוא אומנם מתגבר כל פעם וממשיך ללמוד על אף הכל, אך תוצאות מרנינות - אין.

לא, הוריו לעולם לא יתלו פתק כזה על המקרה; זה לא מוסיף להם כבוד, בלשון המעטה.

באיזו תפילה או מצווה שלנו מתפארים בשמיים? איזו עבודה בעבודת השם מעוררת כבוד שם למעלה?

לכאורה - מה השאלה?! התפילה הזכה, זו שמשתפכת מאליה, שנאמרת בעניינים דומעות ובלב הומה; כזו שמתפללים אותה בעת 'עלייה', כאשר הלב והנפש מרוממים טפח מעל כל הקטנוניות הגשמיות, ובעיקר, בעת שנדמה לנו שאנו מעט קרובים אל הטוב; כשענברה תקופה מסוימת בה עמדנו בהצלחה בנסיונות ולא טעמנו טעם נפילה - אז, נראה לנו, מתייחסים בשמיים בכבוד רב לתורה, לתפילה ולמצוות שלנו... בודאי מכריזים שם לפמליא של מעלה: "חזו, חזו"...

לא כן התפילות המרוסקות שלנו, שמגיעות אחרי נפילות איזומות; התפילות שאין בהן טעם וריח; שנאמרות ביבושת ובחוסר התלהבות; הן יוצאות מפיו של אדם מגואל במעשים שפלים, ונראה בעליל שהן לא מועילות הרבה, היות וכבר שנים רבות שהן לא נענות. תפילות שכאלו, לטעמנו, מושלכות למעלה אל המוקד; אין מי שביטע עליהן, ולבטח שאין מי שיתפאר בהם...

אך "לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאום ה' כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם" (שעניוהו נה) - - -

וכן מעיד רבי נתן, שידע הרבה יותר מדבר או שניים מהנעשה בשמיים:

"ה' יתברך מתפאר מאד בהעזות והעקשנות של איש הישראלי שמפילים אותו בכל פעם - והוא מתחזק בכל עת, והוא עקשן גדול ואינו מניח להפיל עצמו בשום אופן.

זה עיקר

אך

דע לך אשר לשם כך צריך עזות דקדושה - כי גם החולה הגדול פעמים שמרוב קושי החולי שלו הוא מתייאש מחייו ואינו מאמין שיש רפואה למכתו, וגם אם נותנים לו איזה רפואה הוא מטיל ספק באמינות הרפואה, ואזי באמת קשה מאוד שיתרפא, כיון שעיקר קיום כל הרפואות תלויות ועומדות בכח הרצון וחוקר הנפש של החולה.

ועל כן ככל שאדם יבין שיש לו מח שנפל אל הקליפות אשר גורם צער גדול אל השכינה והקדוש ברוך הוא בעצמו, אזי ממילא ירגיש שהוא חולה גדול, אבל גם אז עדיין צריך הוא להתחזק בעזות דקדושה ולהיות עקשן לחפש עצות איך להוציא את המח שלו מבין המלכויות דקליפה, ולדבק אותו בדקדוש.

בתכלית הפחד כגון לתת כל מעותיו לצדקה, בחינת דין, שהדין מחייב לעזוב לגמרי את העולם הזה, שלא לישן ושלא לאכול, ויש כמה יחידים ובדרך כלל אין דעתם שפוייה בתכלית כי אין זה הדרך הנכון והראוי, כי צריך להיות כלול, אחיד בשמאי וארעא והוא ע"י התקשרות לצדיק, שמגלה רצון ה' האמיתי בעולם, ועל ידו יש דרך אמיתי האין להחזיק מעמד בזה העולם, שלאאורה באמת א"א לחיות בעוה"ז תמיד בקדושה, אבל רק ע"י אור השכל שהוא היה רצון הבריאה, שנחיה גם עם בחינת נ'. כי המבקש רק בחינת נ' ולא בחינת ח', אזי יוכל להתקרב אל השי"ת, כי אין מבקשו, וכן בחינת ח' לבד א"א להתקרב להשי"ת כי לא יוכל להחזיק רק באורות גדולים והבנה יתירה, ויצר טוב וכו', אבל במצב של יצר הרע צועק למה זה אנוכי ומתיימש, ולכן רביה"ק מורה במצב זה להתנהג בתמימות, והיא העצה האמיתית וכוללים ב' הדרכים, שמצד אחד שומר שלא יקלקל את הצמצום, ומצד שני אורות נפלאים וגילוי סודות נשגבים, זה בחינת יעקב, כלליות הנפלא הנקרא ח"ן והוא בחיר האבות.

ביאור הפרשה

ובזה נבאר הפרשה ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק, ולאכארה הוא כבר היה בן ארבעים, ולמה חזרו לספר לידת יצחק, אלא כשבים לדבר מיעקב בחיר האבות שהוא השלימות של אברהם ויצחק לכן חזרו מתחילה אברהם הוליד את יצחק, שיעקב כולל ב' הדרכים, דרך של אברהם אהבת ה', ודרך של יצחק פחד נורא, שאף פעם לא יצא ידי חובתו, כענין רביה"ק שאמר על עצמו שנקרא יצחק, שהשיג מדת הגבורה בתכלית הצמצום, ולהמתיקה, ולהוציא נשמות מתכלית הירידה, ואצל רביה"ק יש בחינת זאת שמצד אחד גילה רחמנות נפלאה שאין לשער, לקרב את כולם מתכלית הנפילה עד אין סוף, ומצד שני אצל רביה"ק א"א לצאת ידי חובתו, ונראה כאילו אין אוחז מאף אחד, כי דורש תכלית השלימות ויעקב כולל שניהם, ולכן הקדימו אברהם הוליד את יצחק לגלות שיעקב הוא בחיר האבות.

ובפנימיות הענין כידוע שי'אלה' פוסל את הראשונים לאחר שנפל ישמעאל בסוף פרשה הקודמת, שהוא ענין האהבות הנפולות שמהם כל התרחקות, כי שפע האהבה הם ניצוצות הקדושים, חסד דאזיל עם כולא יומא, ואחר שישמעאל נפרד, אזי ואלה' מוסיף, שהתיקון לזה הוא בב' בחינות, כי יש בחינת יצחק שהתחיל התיקון של שביה"כ, כי עיקר תחילת התיקון הוא יראת שמים לזכור את השי"ת, ויצחק הוא בתכלית הצמצום והפחד, לגמרי נפרד מעוה"ז, עולה תמימה, והתיקון לברו נפילת ישמעאל ולהעלותו הוא בבחינת יעקב בחיר האבות שהוא הדרך לתקן האהבות נפולות, ולהפריד את עשו תכלית הרע, אך ההתחלה היא רק ע"י יצחק, צמצום נורא ביראת ה', ובהז נתברר מן הרע חלק הטוב.

כי העולם מרמה שהוא מציאות נפרד, והאמת היא שהכל אלקות, זה בחינת שמש שמאיר לו במקום החשוך, והוא אור צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום, כאור נגה כי הוא תיקון הנגה, כי קליפת נגה עולה ונכלל בקדושה, ובתחילה מאיר במקצת, עד שממשיך להאיר כבאמצע יום, כאור השמש בצהריים, מאיר ומחמם, וזהו אות ח', החיות שמחיה כל דבר.

אך מחמת שאור השכל גדול מאוד ואי אפשר תמיד לאחוז את עצמו באור השכל, ורוב העולם אין יודעים כלל שכל מהו, ואפילו אם זוכים לטעום אור השכל נופלים מזה, כי יש מצבים שא"א להשיג השכל, וגם שא"א לקבל אור השכל אלא אם כן מצמצם את עצמו, כי עצם אור השכל והחכמה א"א להשיג כלל רק למי שיש לו כלים לקבל אור, ולפעמים מאבדים הכלים לכן אין משייגים בתמידות את אור השכל.

ולזה צריך בחינת נ', בחינת מלכות, בבחינת לפני שמש ינון שמו, שהכוונה היא למשיח שהוא בחינת מלכות לבנה, והלבנה גם מאירה ויש שהיו לומדים לאור הלבנה, כי אור השמש מאיר בה, וכמוכן צריכים להיות בחינת לבנה, לעמוד כנגד האור ולקבל ממנו, זה כלל התורה שמשתדל לקיים התורה לעשות רצון ה', ומצמצם את עצמו, בחינת לית לה מגרמיה, דהיינו שלא יאה לו שום אור ממקורות זרים רק מאור חכמת ה' שזהו הצמצום שדוחה תענוגים ומשיכות אחרים, רק רצון וכיסופין להשי"ת, בחינת נפשי אייתיך בלילה.

היבור החכמה והתמימות

זהו כלליות דרך קיום התורה, שיש פשטות התורה והמצוות, ויש אור השכל האמת, והצדיקים משייגים את השכליים הנפלאים, והם מזהירים שכל מי שחפץ להשיג אור השכל הוא רק ע"י שיתנהג בפשטות, בצמצום הנכון ויחזק את עצמו, וילמוד תורה בחינת נ', כי תורות הצדיקים הם בחינת נ' לגבי אור השכל, ושם יאיר לו אור הח', והמכוון צריך תמיד להיות שיזכה על ידי הלימוד לאור השכל, ולא שהמכוון יאה לזכות את השכל כי זה מבלבל אותו וכדו', כי ע"י מתרחק מהקדושה.

וכן להיפך אסור שיהא מכוון רק להרגיש אלקות, ואם לא ירגיש הוא יושב בחושך ועצבות, לא ולא אדרבה כשאין מאיר לו השכל ז"י איז און פריילאך ברוך ה' יש לך ציצית ותפילין ואתה עושה הרבה נחת רוח להשי"ת, רק ימתין ויקיים עוד ועוד מצוות בפשטות בבחינת לבנה, עד שיאיר בו אור השכל, ואזי שוב יחזור לנ' כי לא שייך כל הזמן לחיות באור הח', וכן חזרו חלילה עד שנבנה המח, שיוכל לקפוץ מנ' לנ' ומנ' לח' בשמחה, זהו קיום הקדושה.

ושכל האמת הוא השכל שמקורו להשי"ת, כי כל שכל אחר אינו "אור", אם אין מקורו להשי"ת, ולא יעזור לו שילמד סתם שכלים כל זמן שאינן מאירים לו לצאת מה"הלעיטני", ומקושי השינה וכו', ויש בחינת יצחק

רביה"ק פותח בספרו הק' "כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בשכל של כל דבר", שצריך להיות איש ישראלי איש מלחמה שיש לו הסתכלות אחרת, עיניים אחרות, לא לראות בחיצוניות כמו שעשו רואה ומבטי חזק, אלא צריך שיראה ויזכור את השכל שבכל דבר, ועל ידי זה אפשר תמיד לעמוד חזק בעבודת ה', כי אם מסתכל בהבטה חיצונית על עולם הזה, אזי אפילו אם ברגע זה יש לו עליה ועושה איה תורה ועבודה אבל אחר כך ביריחו לעולם הזה נופל, ונמצא תמיד בבחינת "ויתרוצצו הבנים בקרבה", שהטוב והרע משמשים בערבובייה, והיצר הרע חזק בתקפו, לכן איש הישראלי צריך להתקשר לחכמה ושכל שבדבר, והוא רק ע"י התקשרות לצדיקים, כי הצדיק מגלה מהו הפנימיות באמת, והאין לקשר עצמו אל החכמה, שהוא השפע האלוקי שמחיה את הדבר, מציאות השי"ת שמחיה הכל.

"ויתקשר אל החכמה והדעת", כי יש שכל ויש היפך השכל בכל דבר, וצריך שיראה את השכל שבדבר, והצדיק מגלה מהו הפנימיות, ועל ידי זה יאיר לו השכל להתקרב להשי"ת ע"י אותו הדבר, כי השכל מאיר מאוד גם במקום האפל והחושך, ובמקום שהדבר יכול להרחיקו מהשי"ת ולבלבלו במסך המבדיל, בחושך ואפילה, אדרבה, הוא מאיר לו, ונעשה מזה עבודת ה' בשמחה וחיות, ובה נתקרב להשי"ת ע"י אותו הדבר בהתחדשות, בחינת "ורב יעבוד צעיר", כי המתחדש בבחינת צעיר הוא המצליח, וכן הרבה פעמים ביום אחד יש לו עבודה מחודשת וע"י מתקרב להשי"ת ע"י אותו הדבר.

השכל הוא אור גדול מאוד, כמו בגשמיות האורה משנה את החושך מהקצה אל הקצה, כמו כן השכל הוא אור גדול שיכול להאיר לאדם בכל דרכיו בכל מה שפועל ועושה בעולם, בפרט צדיקים שבכל תנועה ותנועה הם חושבים מה הם עושים, אבל אצל כל אחד ואחד, מה שנובר מהמקרים המתחדשים פחדים ודאגות, וכן שאר הנסיונות שבכל יום, בכל דרכי האדם, בבית ובעניני פרנסה, אכילה ושינה, אם מכניס בהם חכמת אדם אור השכל, אזי תאיר פניו, ונעשה ענין אחר לגמרי.

חמה ולבנה

זה בחינת יעקב אבינו, שבפרשה דידן מתגלה לידת יעקב, כי יעקב הוציא את הבכורה ראשית חכמה, ויעקב זכה לחן שהוא השכל בעצמו, והאין לאחוז בשכל אפילו בבחינת עקב, בערמימיות לרמות את עשו ולהוציא ממנו הבכורה דהיינו לרדת למקומות הנמוכים שאין שם אור, רק צמצום, ומגלה שהצמצום הוא השכל אע"פ שאינו שכל גמור, ויעקב כלול מעצם אור השכל, וגם הצמצום בחינת תמימות ופשטות היהדות, שהוא הח' והנ', היינו אור זיו חיות אלקות, וגם הצמצום שמצמצם עצמו שלא לעבור עבירה בפשיטות בלא דעת, כמו הלבנה שהיא אספקלריא שבה מאירים כל השכלים.

ומציאות אור החכמה הוא למצוא את השי"ת אפי' במקום הסתרה,

אנשי מעשה

האמנם הצגה?

ניתן לחזות באנשים לא שגרתיים בעליל, "חסידים אלה", סיפרו לו, "רוקדים ומקפצים, יוצאים בלילות ליערות, וצועקים ונוכים. הצגה חנים אין סוף..." דוד עשה כעצתם: הוא לא התמהמה וישם פעמיו אל "הקלודי" של חסידים בורסל בהגיעו לשם, נוכח לראות כי כל התיאורים ששמע לא היו מוגזמים כלל, בריות כאלו טרם ראה מימיו, האחד מתנועה ונוכה, השני רוקד ומחא כף-אל-כף, בעוד השלישי יושב בעיניים עצומות, אינו נע ואינו זע. הוא הביט במחזות משועשע כולו.

דוד לא העלה על קצה דעתו, כי לא ירחק היום ואף הוא יתחיל לחלק מה'הצגה' הזאת. התהליך התרחש קמעא קמעא: הוא היה מגיע לקלודי יום יום, ובכל פעם נעו נימים עמוקים בנשמתו. הניצוץ הקדוש שבקורבו התעורר אט אט לנוכח מראה פניהם הטהורות והתמימות של היהודים שסביבו. לפתע הבין, כי לא מדובר בתימהוניים, אלא באנשים שעולמם הפנימי העשיר עולה על גדותיו. התום והכנות שעל פניהם, השמחה והאור האמיתיים שניבטים מעיניהם, וההתרפקות על הבורא בשעת התפילה כילד קטן על אביו - כל

דוד מהייסין היה מגדולי הסוחרים בתחום השוק האפור, הוא התמצא היטב בכל הקשור לסחר האסור על פי החוק ובין השאר סחר בדולרים ובהזבז. חושיו המפותחים סייעו לו לחמוק פעם אחר פעם מידי המשטרה.

אך לא לעולם חוסן. ביום בהיר, בהיותו במוסקבה בירת רוסיה, עלו אנשי החוק על עקבותיו, הוא נתפס כשבתאמתחתו כמות לא מבוטלת של דולרים. למחלו הטוב, העונש שהטילו עליו שופטיו היה קל יחסית: צו הרחקה לשלוש שנים מעיר מגוריו. לאחר שהקריאו השופטים בפניו את פסק דינו, הותירו בידי את האפשרות לבחור בעיר שבה מעוניין הוא לצוץ את עונשו. דוד שקל בדבר, ומשום מה השיב להם שהוא בוחר בעיר אומן. דוד חוקק היה מתורה ומצוות, חזונו החיצוני הייתה כשל גוי גמור, למותר לומר שהוא לא בחר באומן מטעמי רוחניות.

אך לה' יתברך היו תכונות אחרות עברו. הוא ארז את חפציו ועבר יחד משפחתו להתגורר באומן. מיד בראשית התאקלמותו במקום מגוריו החדש, יצא לתור אחר משהו מעניין בעיירה הנידחת והמשימיה אליה נקלע. מטבעו לץ היה, ולפיכך חיפש מקור לבידור - מעט 'צעב' בסביבה האפורה.

לא זמן רב היה עליו לחפש את מנוקשו, עד מהרה הגיעה השמועה לאחוזי כי כאן בעיר קיים מה שנתפס אצל הקלים והריקים כתיאטרון-בורסל, שבו

אלו המסו את לבו. הוא חש פתאום קנאה אמיתית באנשים אלה החיים את חייהם הטובים ללא כל צורך להעמיד פנים, ובעצם, הם הכי רחוקים מלחיות ב'הצגה'...

במשך הזמן, החל משתתף בשיעורי התורה ובתפילות הנלבבות. הבעת הלצון וקלות הדעת נמחקה כליל מעל פניו, ורצינות תמימה החליפה את מקומה. כיון שבעל אמצעים היה, וראה את החסידים יוצאים בלילה, בכפור הנווראי, ללא בגדי חורף מתאימים - להתבודד ביערות, רכש עבור כולם מעיילי פרווה חמים ומגפיי חורף שיקלו עליהם את עבודת בוראם.

לא חלפו ימים רבים, דוד הפך לבעל תשובה גמור ועובד ה' בתום לב. כשהיה מתפלל בציון רבינו הקדוש, היו הדמעות ניגרות מעיניו כמים, וחוצות וממרוקת את נשמתו.

סיפור חזרתו בתשובה של אותו חסיד נאמן, ר' דוד הייסינר, שעלה על המוקד בשנות השואה יחד עם מיליוני הקדושים ה"י, היווה עדות נאמנה לנצחיות דברי רבינו הקדוש: "כמה צלם אלוקים היו מונחים ברפס, שאני הצאטתם מהרפס והטיט שהיו שם, ועל ידי נתיקרו אליו יתברך בהתקרבות כזה שאין להם להתבייש מצדיקים גדולים, כי נראה כחוש שהמתקרבים אלי ושתנה פניהם, ובא עליהם פנים של יהודי בחינת צלם אלוקים" (חיי מוהר"ן שי')

הלכה פסוקה

מאת הר"ה ג'ר' שמעון אנשיין שליט"א
מו"צ דביהכ"ס נחלת חן

לעבור לפני המתפלל (ד)

האם מותר לעבור לפני המתפלל לצורך מצוה?

לפסוע שלוש פסיעות שאחרי התפילה: (א) אסור לפסוע את השלושה פסיעות של אחרי התפילה, אם נכנסים בתוך ארבע אמות שכנגד המתפלל. ואפילו כשהוא נעמד להתפלל אחרי שהוא התחיל (ש"ע קב ה). ואפילו כשמבין שעל ידי זה נטרדת כוננת המתפלל שאחוריו שרואה שמתעכבים בגללו (הליכות שלמה ח). **אבל** אם העומד מרחוק של המתפלל מאחוריו, ועל ידי זה לא יכנס בתוך ארבע אמותיו של המתפלל, מותר. [ולפי"ד הזוהר אסור]. (ב) אך כל זה נגד המתפלל, אבל העומד רק בצדדי המתפלל - אם הוא שעת הדחק או למי שקשה עליו העמידה עד שההוא יסיים להתפלל, או שהוא לצורך מצוה, אפשר לפסוע השלוש פסיעות. **וכמו כן** אף כשעומד נגדו, אם הוא שעת הדחק וכדומה, אפשר לפסוע באכסנון ואז יהיה רק לצדדי המתפלל (ראה: מש"ב סק"ח י"ט, ובסימן קלא סק"י, מנחת יצחק ח' י הל"ש ח ג. תשובות והנהגות ד, ע). (ג) אבל שלא לצורך הני"ל, אין להתייר. אכן אם הוא עומד בעינים עצומות או אחוז כבר באלוקי נצור, המיקל לפסוע בצדדי המתפלל, אין למחות בידו (ולסמוך על מש"כ באשל אברהם, וערוך השולחן ס"ג). **וכן** אפשר להקל, אם הוא כבר גמר להתפלל ורק ממתין לפסוע על מי שמתפלל מאחוריו (בצל המכסה ו ג).

לפסוע שלוש פסיעות לפני התפילה: אסור הל"ש, כיון שהאר"ק הידור בעלמא. ואפילו בצדדי המתפלל. **ורבים** נכשלים בה מבלי משים לב, שאינם מסתכלים מאחוריהם טרם עומדים לתפילה ופוסעים פסיעות אלו בתוך ארבע אמות של המתפלל מאחוריהם.

לחזור למקומו לאמירת קדושה: לעבור לפני המתפלל, אסור. אבל 'בצדדי' המתפלל שלפניו, י"א שמוותר אם הוא עוצם עיניו (א"א ד"ה אודות). ולמעשה לא נראה להקל אלא למי שקשה עליו העמידה שם ויוצא בהז.

כדי לשמוע קדיש או קדושה ואמן: למי שעדיין לא שמע ולא עתיד לשמועם אחר כך, יש מי שמתיר לעבור לפני המתפלל (א"א). המיקל כמותו אין למחות בידו. אבל מי שכבר שמע או עתיד לשמועם, לא נראה שיש מי שמתיר בהז.

להשלים מניין: יש מי שמתיר (ד"ה אלה"ו, דהיינו מצוה דברים). ומ"מ נראה דעדיף להתמקן. **לצורך לימוד תורה:** אם הוא שיעור קבוע של יחיד וכל שכן של רבים, ובגלל שימנע מלעבור ופסידו, המיקל יש לו על מי לסמוך (וישר לבב ד. להורות נתן, ג. ד. ז). **אבל** מי שאינו מפסיד את שיעורו הקבוע ע"י זה, אלא שרוצה לעבור כדי להגיע לאיזה מקום אפילו כשהוא מקומו הקבוע, אין שום היתר לעבור לפני המתפלל. ואפילו אם הוא בית המדרש הקבוע לתפלה ואחר כך ללימוד, אסור לעבור (בצה"ח לא).

איסוף צדקה: אין היתר לעבור לפני המתפלל בגלל זה. ואם אי אפשר לאסוף רק אז, אין למחות במי שעובר נגד המתפלל, ובפרט אם המתפלל עוצם עיניו (שיתכן שנחשב כמנוה עוברת שיש מתירים, ובפרט בעינים עינו). אכן בדרך כלל יש אפשרות לאסוף בזמן אחר, וגם יש אפשרות להזהר מלעבור נגדו או לפחות רק בצדדים. **ואם** הוא בחזרת הש"ץ, בלאו הכי אין לעבור. אפילו כשאינו עובר לפני המתפלל (פרמ"ג א' בריש סי' קלב, ובתוספתו שם סי' ז ומש"ב סי' ז).

להביא ספר תורה: אם אפשר בקלות להתמקן, יש להחמיר. אבל קשה ההמתנה אפשר להקל (דהיינו מצוה דברים וכמ"ש הר"א הל"ק א' ביבולים המתמקן). וגם כמ"ש בלהורות נתן, להקל בטייחא דצבורא. **אבל** להחזיר הס"ת, לא נראה להקל, כי הרי אפשר להשאירו על הבימה עד שיוכלו לעבור (ארבע אמות של תפלה ו טו).

הצורך לנקיט: אם הוא באופן שעובר על 'בל תשקצר' - חייב להשתדל לעבור רק בצדדי המתפלל, ואם אינו יכול, מותר לו לעבור גם לפני המתפלל. אבל אם אינו במצב כזה, אסור לעבור לפני המתפלל. אמנם אם הוא במצב שאסור לו להמשיך ולהתפלל, המיקל יש לו על מי לסמוך (ראה בא"א). [ראה גדר דברים אלו בסימן צא ס"א]. ובכל אופן נראה שאסור לו להיכנס שוב למקומו אם יש צורך לעבור לפני או בצדדי המתפלל. ואם בגלל זה יפסידו שמיעת קדושה וכו', ראה מה שכתבנו מקודם.

אך דע שבכל אלו שאמרנו שאפשר לעבור, הוא בתנאי שאין נוגעים במתפלל עצמו או גורמים לנענוע את השולחן או הסטנדר שליזו. שאם לא כן, יתכן ויש לאסור לעבור ברוב המקרים (פשוט). וכן ראה באשל אברהם).

בני הנעורים

להשתמש בשכל בתמימות [א]

מה כוונת רבינו ל: "איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר" (ליקו"מ סימן א'), והאם זה שייך לכל אחד?

לפני שנבאר משמעות העניין לעובדא למעשה, נקדים כלל גדול בלימוד ספרי רבינו ל, והוא: שכל תורה וכל שיחה שייכת לכל אחד בכל דרגה שהוא, וכמו שרבינו ל' העיד בעצמו (חיי מוהר"ן): "שבכל שיחה ושיחה שהוא משיח ומדבר עמונו יכולים להיות על ידה איש כשר, אם נרצה לילך עמה לקיים כפי שיחתו הק". ומבאר בשיחות הר"ן (קל"א) שגם אם במבט ראשון נדמה שתורות רבינו ל' אינם לפי דרגתו, בכל זאת עם ישים ליבו היטב, יוכל למצוא בכל דיבור ודיבור עצות ודרכים לפי מדרגתו.

ובוודאי שבסימן א' בו מגלה רבינו ל' לכל "איש ישראל" מה הוא "צריך" לעשות. מתכוון הוא אלינו, ש"תמיד" בכל מצב נסתכל בשכל של כל דבר. כי בדברים אלו המודפסים בסימן הראשון בליקוטי מוהר"ן מעורר אותנו רבינו ל' לייסוד היסודות של תורת החסידות (כמובא בספר נחת השולחן להרה"ק מטשערין יציאת) אשר בה תלוי כל ההבנה בספריו הק', לא ללכת אחר הרגשי ליבו ומראה עיניו המטעים אותו ליפול ל"ח"ן השקר שיש על הבריאה כאילו העולם הוא 'סתם', אלא להבין שכל דבר שרואה, וכל דבר שעושה, ובעיקר כל דבר שקורה איתו, הוא לא דבר ריק, כי בוודאי יש בו כוונה ומשמעות פנימית שדרכה יכול להאיר על עצמו ההרגש הנפלא של קרבת ה'.

זה מה שרבינו ל' רוצה מאתנו, שנתחיל להכנס לחיות חיים רוחניים בהתקרבות ודביקות גדול בהש"ת, על ידי שנתחיל להתקשר לפנימיות מתוך כל דבר.

ועל זה סובבים כל ספרי רבינו ל' וספרי מוהר"ן: [א] לבאר הפנימיות של כל מצווה, יציאת, תפילין, תפילה, לימוד תורה, השכמת הבוקר, חסד, שבת, פסח סוכות וכו', לא לעשותם כמצוות אנשים מלומדה אלא להתקשר לפנימיות האור שיש בכל מצווה ומעשה טוב.

[ב] לבאר הפנימיות של כל עסקי חולין של האדם כמו אכילה, שינה, משא ומתן, עסק ודיבורים עם בני אדם, לא להסתכל על זה כדבר 'סתם', אלא להיות שם באופן שמתקרב להש"ת, על ידי שיתחבר למחשבות קדושות של דביקות בבורא ית'.

[ג] בכל מה שעובר עלינו, נסיונות, ירידות ונפילות, דאגות וטרדות ושאר ענינים המחלישים את המח והלב, לא ללכת אחרי רגשות ליבו, אלא להתקשר בשכל הפנימי שיש שם, ולמצוא

הוא כדוגמת השמש, שבתחילת היום אינה מאירה כל כך, ובהמשך היום הולך וגדל האור, וכך הוא דרך הצדיקים, כמו שכתוב: "ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום", שאינם דוחקים עצמם להרגיש תיכף את האור הגדול של קרבת ה', אלא נכנסים לזה שלב אחר שלב כפי השגתם באותה עת. העיקר לא לחיות סתם.

ובוודאי שלא ללכת שולל אחר היצה"ר שמנסה פעמים להתלבש במצוות, ומרמה אותנו להסתכל בפנימיות של הנפילה ונראה איך אנו רחוקים מהש"ת. שלא באה הפנימיות אלא לקרב.

הרה"ח אהרן ראובן טייטלבוים שליט"א ביתר לרגל שמחת איחוס בני הבה"ח בנימין מרדכי נ"י ומחותנו הרה"ח שלמה לג שליט"א בית שמש לרגל שמחת איחוס הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח יהודה חור שליט"א מודיעין עילית לרגל שמחת איחוס בני הבה"ח משה נ"י ומחותנו הרה"ח יעקב פלדמן שליט"א צפת לרגל שמחת איחוס הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	1000 עלונים נתרמו לעילוי נשמת דנה בת עמליה ע"ה נלב"ע ח' כסלו תשס"ח ת.ג.צ.ב.ה.	הרה"ח ישראל סיעה שליט"א ירושלים לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הגה"ח רבי נדון קיוואק שליט"א ובנו הרה"ח אפרים קיוואק שליט"א לרגל שמחת הולדת הנכד / הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה
הרה"ח אברהם משה וסילסקי שליט"א וויליאמסבורג לרגל שמחת איחוס הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח שמאל אריה אולנר שליט"א מאנארא לרגל שמחת נישואי בנו הי"ו ומחותנו הרה"ח לוי יצחק שואץ שליט"א מאנארא לרגל שמחת איחוס הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח שמאל מאיר בני אנשיין הי"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח שמעון ב"ר מנחם שפירא הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח נחמן ברא"מ שפירא הי"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה
הרה"ח אשר וולטשיין שליט"א ירושלים לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח חיים אליהו נפתלי שליט"א ירושלים לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח חיים שמעון ב"ר חיים הי"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח יעקב יצחק ב"ר מנדלאל הי"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח ישראל נחמן ב"ר משה אנשיין הי"ו ירושלים לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה
הרה"ח משה דרופמן הי"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח נחמן שמעון ב"ר חיים הי"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח נחמן שמעון ב"ר חיים הי"ו בית שמש לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח בנימין סרוביץ הי"ו מודיעין עילית לרגל שמחת הולדת הבת בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה	הרה"ח אשר וולטשיין שליט"א ירושלים לרגל שמחת הולדת הבן בזכות רביה"ק יצחק לרוב נחת דקדושה